

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' Γενικού Λυκείου
Ανθρωπιστικών Σπουδών

Σάββατο 14 Απριλίου 2018 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α) Βενιζελισμός
- β) Ομάδα Ιαπώνων
- γ) Οργανικός Νόμος

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Γράψτε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω ερωτήσεις και σημειώστε δίπλα ακριβώς Σ αν είναι σωστή ή Λ αν είναι λανθασμένη.

- α) Οι μονάδες παραγωγής που εμφανίστηκαν κατά τις πρώτες δεκαετίες της Ανεξαρτησίας και μπορούν να χαρακτηριστούν βιομηχανικές σχετίζονταν με την εκμετάλλευση μεταλλευμάτων.
- β) Η υπερπόντια μετανάστευση στις Η.Π.Α. ενίσχυσε την οικονομία της υπαίθρου.
- γ) Το Εθνικό Κόμμα ιδρύθηκε από τον Ε. Δεληγιώργη.
- δ) Το Ταμείο Περιθάψεως Προσφύγων ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 1922 και είχε ως σκοπό την εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας των ανταλλάξιμων.

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- ε) Σε αντίθεση με την αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων, η αστική αποκατάσταση περιλάμβανε μόνο στέγαση και όχι πρόνοια για εύρεση εργασίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

- α) Ποια ήταν η σημασία της εμφάνισης και της εξάπλωσης του σιδηροδρόμου στις χερσαίες μεταφορές στα ανεπτυγμένα κράτη του 19ου αιώνα; (μονάδες 6)
- β) Ποιες ήταν οι ανυπέρβλητες δυσκολίες που περιορίζαν τις συζητήσεις για την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου στη χώρα μας για πολλές δεκαετίες στο χώρο των θεωρητικών αναλύσεων και των απλών επιθυμιών; (μονάδες 6)

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

- α) Ποια ήταν η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων μετά το ξέσπασμα της επανάστασης του Θερίσου; (μονάδες 6)
- β) Ποιοι παράγοντες ανάγκασαν τις Δυνάμεις να έρθουν σε διαπραγματεύσεις με τους επαναστάτες του Θερίσου; Ποιος ο στόχος του Ελευθέριου Βενιζέλου στις διαπραγματεύσεις; (μονάδες 7)

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

- α) Σύμφωνα με τις πληροφορίες του σχολικού σας βιβλίου και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε στα αίτια που οδήγησαν τον Ελευθέριο Βενιζέλο στο κίνημα της Θεσσαλονίκης. (μονάδες 17)
- β) Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις ποιες ήταν οι οικονομικές επιπτώσεις της διαμάχης αυτής για την Ελλάδα; Πώς αντιμετωπίστηκαν; (μονάδες 8)

Μονάδες 25

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Κίνημα της Θεσσαλονίκης

Προκήρυξη της προσωρινής κυβέρνησης του Ελευθερίου Βενιζέλου

Το ποτήριον των πικριών, των εξευτελισμών και των ταπεινώσεων υπερπληρώθη. Μία πολιτική, της οποίας δεν θέλομεν να εξετάσωμεν τα ελατήρια, απειργάσθη εις διάστημα ενός και ημίσεως έτους τοιαύτας εθνικής συμφοράς, ώστε ο συγκρίνων την Ελλάδα της σήμερα προς την προ ενός και ημίσεως έτους Ελλάδα, να αμφιβάλλη αν πρόκειται περί ενός και του αυτού κράτους. Το Στέμμα, εισακούσαν εις εισηγήσεις κακών συμβούλων, επεδίωξε την εφαρμογήν προσωπικής πολιτικής, δια της οποίας η Ελλάς, απομακρυνθείσα των κατά παράδοσιν φίλων της, επεζήτησε να προσεγγίση τους κληρονομικούς εχθρούς της. Ποία δε τα αποτελέσματα της πολιτικής ταύτης, δια τα οποία θρηνεί σήμερα το Έθνος; Εσωτερικώς διατελούμεν εν συνταγματικώ εκτροχιασμώ και αποσυνθέσει, εξωτερικώς δε εν μονώσει και καταφρονήσει. Κύκλω ημών ανυποληψία και χλευασμός, εν μέσω ημών ακυβερνησία και αναρχία... Ο νικητής ελληνικός στρατός του 1912-1913 φεύγει άμαχος εγκαταλείπων τας υπό του ιδίου απελευθερωθείσας προ τριετίας χώρας. Δια τούτο, αναλαμβάνοντες κατά καθήκον αλλά και μετ' ενθουσιασμού την ανατεθείσαν εις ημάς λαϊκήν εντολήν κάμνομεν έκκλησιν προς το Πανελλήνιον, ζητούντες να συνδράμη ημάς εις το έργον, όπερ αναλαμβάνομεν. Αφού το κράτος προέδωκε τα καθήκοντά του υπολείπεται εις το Έθνος να επιχειρήση, όπως επιτύχη το έργον, όπερ επεβάλλετο εις το κράτος. Επικαλούμεθα την συνδρομήν πάσης εθνικής δυνάμεως, η οποία συναισθάνεται ότι περαιτέρω ανοχή των καταστροφών και ταπεινώσεων, ας προεκάλεσεν η εφαρμοσθείσα πολιτική, θα ισοδυναμεί με θάνατον εθνικόν. Και ορμώμεν εις τον αγώνα τούτον με την πλήρη πεποίθησιν ότι το Έθνος, καλούμενον εν απουσία του κράτους εις εθνικόν συναγερμόν, θα επιτελέση και πάλιν το θαύμα εκείνο, το οποίον είναι αναγκαίον όπως επαναφερθή το Έθνος εις την τροχίαν από της οποίας εξέκλινεν από ενός και ημίσεως έτους.

Ελευθέριος Βενιζέλος
Πάυλος Κουντουριώτης

Η προκήρυξη δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθμό 1 φύλλο της «Εφημερίδος της Προσωρινής Κυβερνήσεως» που εκδόθηκε στα Χανιά.

Β. Σκουλάτου - Ν. Δημακοπούλου - Σ. Κόνδη, *Ιστορία νεότερη και σύγχρονη.*

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΘΕΜΑ Δ1

Αφού μελετήσετε το παρακάτω κείμενο να αναφέρετε τους παράγοντες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση των πολιτικών πεποιθήσεων των προσφύγων. (Αρχικά ήταν βενιζελικοί επειδή θεωρούσαν υπεύθυνους του ξεριζώματός τους αντιβενιζελικούς. Μετά το σύμφωνο του 1930 πολλοί εντάχθηκαν στο αντιβενιζελικό στρατόπεδο.)

Μονάδες 25

Οι πρόσφυγες είναι, κατά πλειοψηφία, αρχικά «βενιζελικοί»

Οι πρόσφυγες, προς έκδηλη δυσαρέσκεια των πιο συντηρητικών στοιχείων του αυτόχθονος πληθυσμού, ήταν πολυπληθείς και συμπαγώς εγκαταστημένοι, ώστε να δρουν ως ρυθμιστές της πολιτικής ζωής στη διάρκεια του μεσοπολέμου. Μερικοί από τους μη προνομιούχους ήταν επηρεασμένοι ιδεολογικά από τα επαναστατικά δόγματα του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας (ΚΚΕ), το οποίο είχε ιδρυθεί πρόσφατα (το 1918) και ορισμένοι από τους ηγέτες του κατάγονταν από την Ανατολία¹. Παρά τις μεγάλες στερήσεις όμως η απήχηση του κομμουνισμού θα παρεμποδιζόταν σημαντικά από την εμμονή της Κομιντέρν² (μεταξύ 1924 και 1935) το ελληνικό κόμμα να υποστηρίξει την ιδέα ενός αυτόνομου Μακεδονικού κράτους, η δημιουργία του οποίου θα είχε ως επακόλουθο την απόσπαση μιας μεγάλης περιοχής της Βόρειας Ελλάδας. Από τους νεοεγκατεστημένους πρόσφυγες των οποίων η ζωή είχε ήδη αναστατωθεί μια φορά, λίγοι ήταν διατεθειμένοι να ξαναζήσουν αυτή την εμπειρία.

Στην συντριπτική τους πλειοψηφία οι πρόσφυγες παρέμειναν πιστοί στον Ελευθέριο Βενιζέλο, το χαρισματικό οραματιστή μιας Μεγάλης Ελλάδας και επίδοξο ελευθερωτή τους. Το αλυτρωτικό του όραμα είχε τώρα καταρρεύσει, αλλά αυτό ερμηνευόταν απόλυτα με την προδοσία της εσωτερικής αντίδρασης και τις μηχανορραφίες εξωτερικών δυνάμεων. Αυτή η αφοσίωση επιβίωσε και μετά την προσέγγιση Βενιζέλου και Κεμάλ Ατατούρκ το 1930, η οποία επιτεύχθηκε μόνο με ουσιώδεις ελληνικές παραχωρήσεις στο ζήτημα των αποζημιώσεων για την τεράστια ακίνητη περιουσία που

¹ Ανατολία: η Μικρά Ασία

² Κομιντέρν ή αλλιώς Κομμουνιστική Διεθνής: λειτούργησε κυρίως ως όργανο συντονισμού του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος.

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

άφησαν πίσω τους οι πρόσφυγες, φεύγοντας από την Τουρκία. Οι πρόσφυγες ψήφισαν σε μεγάλο ποσοστό υπέρ της κατάργησης της μοναρχίας στο δημοψήφισμα του 1924, το οποίο έφερε αποτέλεσμα 70% (758.472 έναντι 325.322 ψήφων) υπέρ της δημοκρατίας.

R. Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-1990, Αθήνα 1995, σσ. 111-112.

ΕΙΝΑΣΤΕ ΜΕΣΑ